

עז:

עין משפט
נר מצוה

הגשרפין פרק תשיעי סנהדרין

מסורת הש"ס

(א) ולקח עמו: (ב) פרה פ"ד
לחיי מיתה: (ג) פרה פ"ד
מ"ה, (ד) פרה פ"ד מ"ב
פ"ט, (ה) חולין פ"א (ו) פ"א
ל"ג, (ז) שבת פ"א, (ח) ז"ל
היה קודש, (ט) פ"א: מ"ז
ד"ה ה"ה, (י) ז"ל כ"ג
ד"ה,

הגהות הב"ח

(א) ש"י ד"ה ז"ק ו"ז
נחמין ל"ל ו"ז ו"ז
נחמין: (ב) ב"ה ט"ז א"ל
המשחקין ו"ז ו"ז
שורקין ה"ז ד"ך ו"ז א"ס
י"ל לט"ז ואשמועינן
תנא דאם הו"ה דרוק
בכחול נחמין שירוב
ל"ח תנינו:

לעז רש"י

קול"ר. ל"ספור.

מוסף רש"י

הרי יצא מבי"ת דין
זכאי. וה"ל נפק"ן מן
א"ל תהו"ז בפרק א"ח ד"י
מחומות (לע"ל ג"כ) מן
י"ל למד עליו וז"ל וז"ל א"ח
י"ל ל"ל למד עליו וז"ל א"ח
מחירין א"ח שנתב"ר וז"ל
א"ל תהו"ז וקט"ו ט"ח,
דכפ"ת. קש"ו. ואשק"ל
ע"ה ב"דקא דמ"א.
שפ"ה המ"ס לע"ז עליו
וע"ה. ג"ר. ד"ה
ה"ה. ד"ה מ"ה ב"ח
ה"ה ו"ז ת"ל ו"ז ו"ל
ה"ה ב"ח (ח"ו"ז פ"א). ב"ח
ר"ש. ש"ק. פ"ח
לש"ת המ"ס וז"ל ש"ק
נ"ק בש"ת המ"ס מ"ד כ"ז
ה"ה ל"ו (ש"ס). א"ל
כ"ה ש"י. ש"ק. ב"ח
וה"ה הל"ט ש"ס. א"ש
ש"ה נ"ק הנ"ק וה"ס
ל"ס. פ"ח ד"ה ג"ה
ה"ה ו"ז.

סתם משחקין בכדור כמה דעיי"ל
לענין חיוב מיתה במורד דלי
ואחרו ביה וקיבל עליו התראה אמאי
אלא נראה לשון ראשון שפירש בקונטרס
שלי כ"ד הרגל (ב"ק ד' טו: ושם)
ואשר לא זרה פרט למתכין לזרוק
שמים זרק ארבע והוא הדין נחמין
לזרוק ד' זרק ב' כי הכא דקמס
משחקין בכדור מתכין שחלץ מוץ
ל' אמות ולא מוץ ד' אמות ומיהו
קשה אי למיפטריה מגלות קאמר פרט
למתכין לזרוק ב' זרק ד' הא
לדמרינן בר"ש אלו הן הגולין (מס'ת
ד' ז: ושם) (א"ש בש"ע) בלא אינה
פרט לשו"ת בלא זריה פרט למתכין
לז"ז זה והלכה לז"ז אחר ואשר לא
זריה פרט למתכין לזרוק שמים זרק
ארבע והשתא מקרא דואשר לא זריה
דמתי כריש"ו דמתי פרט למתכין
מוקמי בלא זריה דפרשתא ואלה מסעי
הוא ליה למעוטי ההוא דדמי טפי
לפטור כגון נחמין לז"ז זה והלכה
לז"ז אחר ולא נחמין לזרוק לז"ז
הנלח ושל"ה כ"ד הרגל (ב"ק ד' טו:
ושם) פירש בקונטרס לשון אחר
דחייב גלות וכן נראה ל"ת ולא
לנתיב כריש"ו דמתי פרט למתכין
לזרוק ב' זרק ד' דלא הו"י ככלל כי
יזיד דמתי כמיהא אלא פרט דלא
הו"י ככלל מכה איש ומת דמתי לעיל
מיהו והוא פי' לא מתקמא שעתין
לענין גלות אלא לענין חיוב מיתה
לשון שני שבקונטרס וז"ל ואמאי
איצטרך לחייב גלות למתכין לזרוק
ב' זרק ד' מיהו כ"ד דפטור
ולפטור ממיתה ודאי לא אלא דפשיטא
דשוגג פטור ממיתה ו"ל דהו"י פטרינן
ליה מנלל זריה כמו נחמין לז"ז זה
והלכה לז"ז אחר ועוד יש לפרש
לעולם נחמין לזרוק ב' זרק ד'
פטור מגלות ולא קשיא מידי מהי"א
דמכות דלתי נקט כריש"ו לז"ז זה
משום דהתחיל לדורש קרא דכלל
זריה כמיהו והשתא לז"ז להזכיר
הפשוט יותר תחלה וז"ל ואמאי
איצטרך בפרק אלו הן הגולין
(מס'ת ד' ז: ושם) (ב"מכש"ה) לפטור
נחמין לזרוק כהמה וה"ה את הא"ס
הא על כרחי היינו או נחמין לזרוק
לז"ז זה והלכה לז"ז אחר או נחמין
לזרוק ב' זרק ד' וי"ל דהתם היו
הא"ס והבהמה זה אלא זה אי נמי
כבדור בהמה ומנלל א"ס ומיהו
מיהו הא דפליגי רבי ורבנן בר"ש

בשעתיה הכא בלא שרגא נמי מתחיל
הבלא בשעתיה: (סימן סול"ם תרי"ם סמני"ן
בכות"ל) אמר רבא רחפו לבור וסול"ם
בבור ובא אחר וסילקו ואפילו הוא קדם
וסילקו פטור דבעידנא דשרייה יכול לעלות
הוא ואמר רבא זרק חץ ותרים בידו ובא
אחר ונשלט ואפילו הוא קדם ונשלט פטור
דבעידנא דשרייה ביה מיפסק פיסקיה
גיריה ואמר רבא זרק בו חץ וסמנין בידו
ובא אחר ופירן ואפי' הוא קדם ופירן
פטור דבעידנא דשדא ביה יכול להתרפאות
הוה א"ר אשי הלכך אפילו סמנין בשוק
א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי נודמנו
לו סמנין מהו אמר ליה ר' הרי יצא מבית דין
זכאי ואמר רבא זרק צרור בכותל וחזרה
לאחוריה והרגה חייב ותנא תונא כגון אלו
המשחקין בכדור שרגנו במורד נהרגין
בשוגג גולין בשוגג גולין פשיטא במורד
נהרגין איצטרך ליה מהו דתימא התראה
ספק היא מי י"מ דהדרה קמ"ל תני רב
תחליפא בר מערבא קמיה דרבי אבהו
כגון אלו המשחקין בכדור ישהרגו חייב
ארבע אמות פטור לז"ז ארבע אמות חייב
אמר ליה רבינא ארבע אמות דמי אי
דקא ניהא ליה אפילו פורתא נמי אי דלא
ניחא ליה אפילו טובא נמי לא אמר ליה
סתם משחקין בכדור כמה (דעיי"ל טפי)
מינה ניחא ליה למימרא דכה"ג כחו הוא
ורמינהו (ה"ה המקדש ונפל קידוש על ידו
או על הצד ואחר כך נפל לשוקת פסול
הכא במאי עסקינן בשותת תא שמע
מ"מחט שהיה נתונה על החרס עליה
ספק על המחט הוא ספק על החרס הוא
ומיצה עליה הוא פסול אמר רב חיננא
בר יהודה משמיה דרב מצא איתמר (אמר
רב פפא ר' האי מאן דכפתיה לחבריה
ואשקיל עליה בידקא דמ"א גירי דידיה הוא
ומיחייב ה"ה מילי בכח ראשון אבל בכח
שני צרמא בעלמא הוא ואמר רב פפא
זרק צרור למעלה והלכה לצדדין והרגה
חייב אמר ליה מר בר רב אשי לרב פפא
מ"ט משום דכחו הוא אי כחו תיזיל לעיל
וא

כ א ב מ"י פ"ג מה'
ר"ח הלכה י"א:
כ א ב מ"י ט"ס הי"ב:
כ ב ה מ"י פ"ט מהלכות
פ"ה ארומה ה"ל ב:
כ ב ו מ"י ט"ס פ"ג הלכה
ג:
כ ב ו מ"י ט"ס פ"ג
מהלכות ר"ח הלכה
ג'.

אלו הן הגולין (שם) כששטח הברזל מתקו ומן העץ המתבקע
דמר מחייב כה"ה ומר מחייב כה"ה אמאי חייב הא הו"י כמו נחמין
לזרוק ב' זרק ד' שנתכין לנקעת ע"ס שלפניו והלך למרחוק:
ג"ה

נפל דקתי כגון שגפ על ידו בכח או על הזד כלומר על זד
נפילה ראשונה אלא מעצמו חור ושפת מידו לשוקת. שותת כמו (בב"ב דף כ"ג): מ"ס שותתין על כרכו קול"ר בלע"ז שאינו ניתו
למרחוק אלא נוסף ויורד כנגדו: והו"ס ע"ה. ונתכוון להוות עליה לטובה ע"ה וההו"ס נראית עליה אבל ספק על המחט פ"ל
ההו"ס כשיזלחת מידו ספק על החרס הזה תחלה: ומינה ע"ה. כלומר ומן החרס חזרה ונתנה עליה וקמתי פסולה אלמלא לאו כמו
היא: מ"ל אסמ"ר. לאו לשון מ"זי דהו"ס החו"ס קמתי אלא לשון מציאה כלומר ההו"ס מנלל עליה ואין ידוע אם בתחלה היה עליה
או חור מכה היחא או שמה לא זה ולא זה אלא על החרס הזה והיה מדרון והלכה ההו"ס על המחט דליכא כמו כלל: דכפ"ה.
קשר ידיו ורזלו ע"ה שפת הי"ס: ואשקיל עליה בידקא דמ"א. הפנה את מרוצת המים עליו: גיריה דידיה הוא. הן הן חז"ו והרי הוא
מורק בו וד"ה דמפרש ואזיל שהמים באים בכח ראשון עליו מיד כגון שהניחו סמון לשפת הי"ס והניחו מדרון: בכח ראשון
כשפיה להם דרך לז"ז זה מיד נפלו עליו דהו"י כמו: אבל בכח שני. שהניחו רחוק קמ"ל ולא נפלו המים מיד צלחתן מגדרותיהן עליו אלא לאחר
מכאן הלכו על המקום שהוא שם גרמא הוא ולא מכחו: והלכה לזדדין. דרך נפילתה שלא נפל כנגדו אלא כשיחא חזרת לארץ הינה מתרחקת
לזדדין אלא אם נפלה נוכחה והרגה פטור דלאו כמו הוא אלא היא חזרת לארץ מאל"ה: סיזיל לעיל. דהא כלפי מעלה זרקה כנגדו ולא לזדדין:
א

מי חטאת באפר. נתינת אפר על המים קרי קידוש כדתנן במסכת
פרה (פרק ו' מ"ג) (הרי קודש) ק"ף על המים: ואח"כ נפל לשוקת.
אכן חלילה שהמים נכנסין בו מן המעין דרך נקב שפופרת דמתיב
(במדבר י"ט) מים חיים אל כלי שמהא חיותן ככלי. וקא ס"ד דהאי
הכלי ומשם נישו בכח לשוקת וקמתי דפסול: בשופ"ס. לא יתנו מכה
שותת כמו (בב"ב דף כ"ג): מ"ס שותתין על כרכו קול"ר בלע"ז שאינו ניתו
למרחוק אלא נוסף ויורד כנגדו: והו"ס ע"ה. ונתכוון להוות עליה לטובה ע"ה וההו"ס נראית עליה אבל ספק על המחט פ"ל
ההו"ס כשיזלחת מידו ספק על החרס הזה תחלה: ומינה ע"ה. כלומר ומן החרס חזרה ונתנה עליה וקמתי פסולה אלמלא לאו כמו
היא: מ"ל אסמ"ר. לאו לשון מ"זי דהו"ס החו"ס קמתי אלא לשון מציאה כלומר ההו"ס מנלל עליה ואין ידוע אם בתחלה היה עליה
או חור מכה היחא או שמה לא זה ולא זה אלא על החרס הזה והיה מדרון והלכה ההו"ס על המחט דליכא כמו כלל: דכפ"ה.
קשר ידיו ורזלו ע"ה שפת הי"ס: ואשקיל עליה בידקא דמ"א. הפנה את מרוצת המים עליו: גיריה דידיה הוא. הן הן חז"ו והרי הוא
מורק בו וד"ה דמפרש ואזיל שהמים באים בכח ראשון עליו מיד כגון שהניחו סמון לשפת הי"ס והניחו מדרון: בכח ראשון
כשפיה להם דרך לז"ז זה מיד נפלו עליו דהו"י כמו: אבל בכח שני. שהניחו רחוק קמ"ל ולא נפלו המים מיד צלחתן מגדרותיהן עליו אלא לאחר
מכאן הלכו על המקום שהוא שם גרמא הוא ולא מכחו: והלכה לזדדין. דרך נפילתה שלא נפל כנגדו אלא כשיחא חזרת לארץ הינה מתרחקת
לזדדין אלא אם נפלה נוכחה והרגה פטור דלאו כמו הוא אלא היא חזרת לארץ מאל"ה: סיזיל לעיל. דהא כלפי מעלה זרקה כנגדו ולא לזדדין:
א